

Nota IPP

Onderwerp: Voortgang ontwikkeling Informatie en Participatie Platform (IPP)

Inleiding

In de huidige maatschappij neemt het gebruik van data een grote vlucht. Termen als open data, big data en smart city zijn aan de orde van de dag. Ontwikkelingen op landelijk niveau zoals de implementatie van het stelsel van basisregistraties leggen de basis voor het brede gebruik van overheidsdata. Recente wetgeving speelt hier verder op in zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

In het collegeprogramma “Samen Doen!” zet het college in op participatie, gebiedsgericht werken, transparantie, efficiënte bedrijfsvoering, een nieuwe bestuursstijl en digitalisering van de dienstverlening.

Bovenstaande vraagt om het om het slim gebruiken en delen van informatie. De gemeente beheert een schat aan informatie verdeeld over vele interne bronnen waaronder de eerder genoemde basisregistraties. Het is de uitdaging van de gemeente Haarlem deze informatiebronnen optimaal beschikbaar te maken voor de inwoners, organisaties, bedrijven en bezoekers van de stad, de gemeentelijke interne en externe dienstverlening, statistisch onderzoek, beleidsontwikkeling en participatie. Tegelijkertijd kan en wil de gemeente ook informatie gebruiken die door externe bronnen beschikbaar wordt gesteld.

De technologische vooruitgang in de stad en de maatschappij creëert nieuwe mogelijkheden voor toepassingen van actuele, toegespitste informatie over de plek waar je bent, wat daar gebeurt, wie daar bij betrokken zijn en wanneer er dingen gaan gebeuren. Toepassing hiervan maakt concrete invulling van de behoefte aan die informatie mogelijk.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het geven van inzicht in de lopende projecten in de stad, dynamische informatie over verkeersbewegingen en parkeren, het faciliteren van participatie van de stad en informatiedeling in het kader van de Omgevingswet etc.

In 2015 heeft de gemeente Haarlem succesvol het open data platform gelanceerd. Dit platform is bedoeld voor het beschikbaar stellen van ruwe data voor gebruik in applicaties en apps en is een eerste fase van het beschikbaar stellen van informatie.

Eind 2015 is besloten dit platform verder te ontwikkelen tot een volledig Informatie- en Participatieplatform IPP waarmee de gemeente op een flexibele en moderne manier de ambities rondom een open en participatieve informatievoorziening en informatiedeling kan ondersteunen.

Doel van deze nota is toelichting te geven op de huidige stand van zaken omtrent de ontwikkeling van het IPP en de planning van de voortgang en oplevering ervan.

Wat is het Informatie en Participatie Platform (IPP)

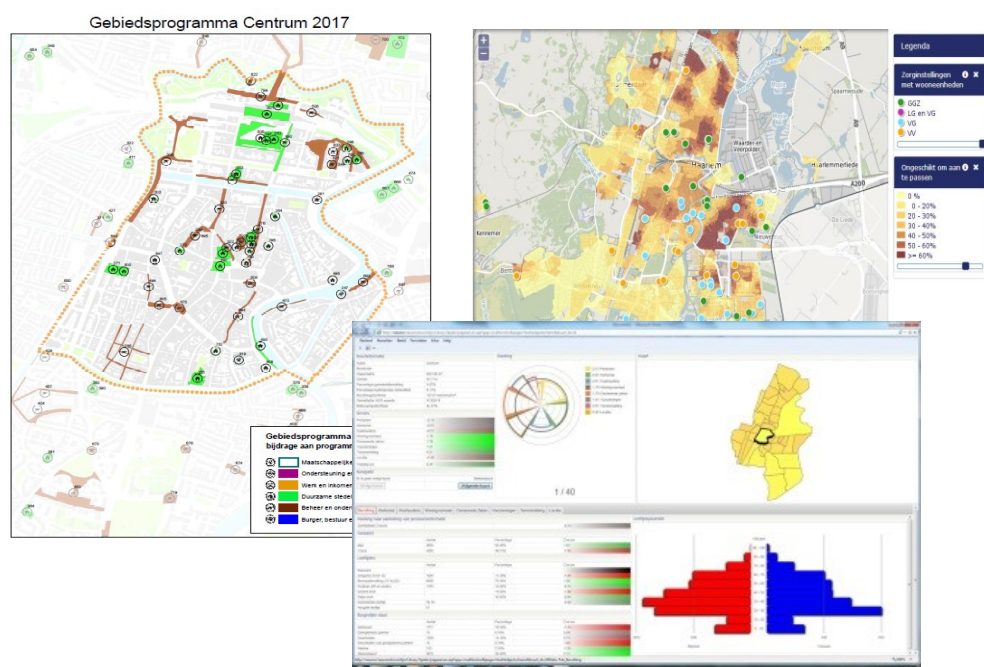
Het IPP is het platform om alle relevante, voor Haarlem beschikbare, informatiebronnen te kunnen combineren en gebruiken, niet alleen voor eigen gemeentelijke doeleinden, maar juist ook voor de stad. De netwerksamenleving werkt op basis van nieuwe andere mechanismes die mogelijk gemaakt worden door slimme informatietoepassingen zoals sociale media en allerlei soorten apps.

Met het al bestaande open data platform stimuleren we deze ontwikkelingen. Denk aan initiatieven uit de markt als ‘verbeter je buurt’, ‘buiten beter’ en ‘omgevingsalert’. Allemaal toepassingen die gebruik maken van informatie die de gemeente beheert en vergaart en zelf ook weer nuttige data genereren.

Ook de implementatie van “Smart City” concepten maakt onderdeel uit van het IPP. Hierbij worden innovaties in techniek en sociale innovaties ingezet om gezamenlijk de stad slimmer te besturen op basis van big data. Nieuwe technologieën maken het meten en het daarop kunnen reageren steeds gemakkelijker. Denk daarbij aan parkeren en verkeersstromen, maar ook aan het sociale domein voor wat betreft de effecten van de 3 decentralisaties en de effecten van BUUV in de wijk. Meten op de 4W vragen (wie, wat, waar, wanneer) en slim combineren en analyseren van die informatie in het IPP maakt het mogelijk om te kunnen reageren in het voordeel van de stad.

Onderzoek en statistiek is één van de instrumenten om informatie van buiten naar binnen te halen met bijvoorbeeld de inzet van verschillende onderzoeksmethodieken, zoals burgerpanels. Met behulp van het IPP kan de gemeente Haarlem ‘direct reageren’ op bepaalde gemeten en geanalyseerde situaties in de stad en die concretiseren met acties of met nieuwe producten, diensten en beleidsdata.

Het IPP wordt hiermee hét gezamenlijke platform van gemeente en burger en bedrijven voor het delen van informatie en digitale participatie.

Waarom is het IPP nodig

De maatschappij eist een flexibele en snelle dienstverlening, zoveel mogelijk op maat. Daarom worden er door de gemeente allerlei verschillende platformen ontwikkeld om deze ontwikkeling vorm te geven. De veelheid aan verschillende producten om dit te realiseren zorgt voor onnodig hoge kosten, een niet uniforme communicatie, en informatie-uitwisseling die lastig te beheren is.

Het IPP is een platform met generieke bouwstenen waarmee op een uniforme wijze snel en flexibel maatwerk informatie producten kunnen worden vervaardigd op basis van de informatiebehoefte bij het bestuur, de ambtelijke organisatie en de stad. Informatie-gestuurd werken wordt hiermee ondersteund en de gemeente Haarlem is goed voorbereid op haar rol in een smart society.

Het IPP sluit aan bij de uitgangspunten van het gemeentelijk informatiebeleid waarin openheid en transparantie centraal staan. Tegelijkertijd sluit het aan bij, en is een randvoorwaarde voor landelijke ontwikkelingen op het gebied van een landelijke digitale data infrastructuur:

- de uitbreiding van het stelsel van basis- en kernregistraties met het digitaal stelsel Omgevingswet
- de digitale overheid 2017 / dienstverlening 2020 / generieke digitale infrastructuur
- wetgeving rondom publicatie van open data, hergebruik van overheidsinformatie en regelgeving rondom privacy
- ontwikkeling van de inzet van technologie, het Internet of Things, t.b.v. het slimmer beheren, ontwikkelen en besturen op basis van data (smart city/smart society)

Stand van zaken ontwikkeling IPP

Voor de ontwikkeling van het IPP zijn uitgangspunten gedefinieerd waaraan de ontwikkeling dient te voldoen:

- gegevens worden gedeeld als open data, tenzij dat niet kan of mag
- ontwikkeling vindt plaats op basis van open source (zoveel mogelijk hergebruik bestaande componenten) en op basis van standaarden
- ontwikkeling vindt plaats in een eigen ontwikkelomgeving, en kan worden voortgezet op basis van eigen doorontwikkeling en beheer
- beheersbare kosten
- toekomstbestendig
- flexibiliteit door modulaire opbouw van generieke componenten:
 - presenteren van data op basis van kaarten/lijsten/diagrammen
 - opvragen van informatie en genereren van rapporten
 - analyseren van informatie
 - ontvangen, opslaan en verwerken van (sensor)data
 - inbrengen van nieuwe informatie door externen

Eind 2015 is een uitvraag gedaan aan een aantal partijen in de markt om een proof of concept te leveren van de gewenste functionaliteit. Hierbij is rekening gehouden met:

- 1 de beschikbaarheid van expertise op het gebied van de innovatieve integrale benadering van het IPP platform
- 2 de bereidwilligheid om op basis van open source standaard componenten te ontwikkelen
- 3 de beschikbaarheid van bestaande componenten zodat een gewenste realisatie vóór de zomer van 2016 mogelijk zou moeten zijn

In februari 2016 is de selectieprocedure afgerond en in maart 2016 is gestart met de ontwikkeling ervan voor een afgesproken periode van 3 maanden. Het ontwikkelteam heeft gewerkt aan het beschikbaar stellen van een functionele beschrijving van het IPP en een daarbij behorende ontwikkelstrategie.

Op basis van de resultaten van de proof of concept is gekozen is om de ontwikkeling zelf te doen. De eigen ontwikkeling past in het huidige informatiebeleid om ontwikkelingen zoveel mogelijk te baseren op het gebruik van open source, flexibel te kunnen zijn in de doorontwikkeling gebaseerd op eigen kennis en ervaring en daarmee de beheerskosten onder controle te kunnen houden.

Ontwikkelstrategie IPP

Om het IPP platform te kunnen ontwikkelen met voldoende eigen inbreng, steviger verankering in de eigen organisatie en minder afhankelijkheid van derde partijen is besloten de ontwikkeling onder eigen regie te laten plaatsvinden.

Het ontwikkelproces wordt “agile” uitgevoerd. Deze manier van werken is gebruikelijk bij huidige ICT ontwikkeling. Eindresultaten worden niet van tevoren precies vastgelegd maar worden gedurende het ontwikkelproces bijgesteld. Op basis van frequente momenten van evaluatie wordt bepaald om sommige onderdelen niet te ontwikkelen, extra onderdelen te ontwikkelen of de ontwikkeling te stoppen. Het resultaat is dat er in kleine stappen, zonder grote risico's snel operationele tussenproducten worden opgeleverd. De stakeholders, de afdelingen die nu concrete projecten hebben die op het IPP worden gebaseerd, worden elk kwartaal meegenomen in de ontwikkeling van deze tussenproducten. Hierbij kunnen prioriteiten worden aangeven op de volgorde van de realisatie .

Planning op IPP gebaseerde projecten

Na de zomer van 2016 is gestart met de ontwikkeling. De bouw van het “dashboard” voor de publicatie van de Meer Jaren Gebieds Programma heeft meer tijd gekost dan gepland maar heeft wel een deel van de basiscomponenten opgeleverd voor de andere 7 te realiseren projecten. Daarnaast moesten een aantal fundamentele beslissingen worden genomen i.v.m. informatiebeveiliging (waaronder mechanismes voor identificatie en authenticatie).

De huidige planning van de eerste bruikbare versies van de 7 projecten ziet er als volgt uit:

IPP Project	Datum 1^e oplevering
Meer Jaren Gebieds Programma	18 mei opgeleverd
Informatieplatform Haarlem Pas (versnelling op basis van extra beschikbaar budget)	Q2 2017 /Q3 2017
Iniatievenkaart Haarlem	Q3 2017
Online Scholenzoeker	Q3 2017
Participatieplatform generiek	Q4 2017
Real Time Data Management (pilot smart city)	Q4 2017
Woon Zorg Welzijn Monitor	Q4 2017

Doordat de ontwikkeling meer tijd in beslag neemt dan oorspronkelijk ingeschat is er voor 2 projecten een tijdelijk alternatief gerealiseerd om tijdig de afgesproken dienstverlening te kunnen leveren:

- de Digitale Sociale Kaart (DSK) wordt voor een periode van 3 jaar op een landelijk platform gehost en valt buiten de lijst van 7 projecten
- de eerste versie van het participatieplatform is op een aparte webomgeving beschikbaar gesteld (<https://www.haarlem.nl/praat-en-denk-mee/>); een generieke versie zal op basis van het IPP worden gerealiseerd

Financiering IPP

De inschatting van de incidentele kosten voor programmamanagement, ontwikkeling en eventuele inhuur ziet er als volgt uit:

Onderdeel	Kosten in €
Proof of Concept	36.000
Inhuur specifieke expertise	40.000
Eigen ontwikkelcapaciteit	140.000
Eigen programmamanagement	60.000
Totaal	276.000

Voor de financiering van de incidentele kosten voor 2016 en 2017 zijn bedragen beschikbaar gesteld uit de middelen beschikbaar in de exploitatiebegroting:

- ontwikkeling participatieplatform
- realisatie Meer Jaren Gebieds Programma
- duurzame stedelijke vernieuwing
- digitalisering dienstverlening
- middelen beschikbaar voor het sociaal domein

Ook toekomstige informatie- en participatieprojecten zullen op IPP worden gebaseerd. Voor het programmamanagement, onderhoud en beheer van het IPP is het nodig structurele kosten op te nemen in de begroting van 2018 en verder. Het betreft de kosten voor het technisch en het functioneel applicatiebeheer. Deze

kosten worden vooralsnog ingeschat op € 140.000,- op jaarbasis. De kosten voor het programma management worden ingeschat op € 40.000,- per jaar.

Een deel van deze structurele kosten kan worden gedekt uit de exploitatiebegroting maar er zal ook extra financiering nodig zijn. In de kadernota 2017 zijn voorstellen opgenomen voor dekking van het ontbrekende deel.

Risico's

De ontwikkeling van nog niet bestaande producten en de aanpak om dit op een agile wijze zelf te doen brengt ook risico's met zich mee. De belangrijkste risico's zijn:

- er kan niet (op tijd) worden geleverd omdat er niet voldoende budget beschikbaar is
- er kan niet (op tijd) worden geleverd omdat de juiste capaciteit niet beschikbaar is
- de benodigde en/of te genereren data kan niet op tijd worden ontsloten en/of de opbouw en structurele bijhouding op de afdelingen kan niet tijdig worden ingebed.

Uitgangspunt is dat er voldoende structurele middelen beschikbaar blijven voor de begroting van 2018 en verder voor het beheer van het IPP.

Conclusies

Het platform IPP is een noodzakelijk basisplatform voor de invulling van de ambities tot een open- en participatieve manier van informatiedeling in de stad.

Met de eigen ontwikkeling van het IPP wordt beoogd het gewenste informatie- en interactieplatform, boven op het bestaande open data platform te kunnen realiseren, op basis van eigen inbreng en een stevige verankering in de eigen organisatie t.b.v. het garanderen van de doorontwikkeling en continuïteit en minder afhankelijkheid van derde partijen.

De eigen ontwikkeling past in het huidige informatiebeleid om ontwikkelingen zoveel mogelijk te baseren op het gebruik van open source, flexibel te kunnen zijn in de doorontwikkeling gebaseerd op eigen kennis en ervaring en daarmee de beheerskosten onder controle te kunnen houden.

Op basis van de ervaringen met de bouw van de Meer Jaren Gebieds Planning op basis van het IPP wordt ingeschat dat de 7 gedefinieerde projecten als eerste bruikbare versies tussen mei 2017 en eind december 2017 beschikbaar komen.